

Sygn. akt I ACa 168/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 grudnia 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie – I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Paweł Rygiel
Sędziowie:	SSA Józef Wąsik (spr.) SSA Regina Kurek
Protokolant:	st. sekr. sądowy Beata Zaczyk

po rozpoznaniu w dniu 19 grudnia 2018 r. w Krakowie na rozprawie

sprawy z powództwa P. Z.

przeciwko (...) Spółce Akcyjnej w S.

o zapłatę

na skutek apelacji strony pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Nowym Sączu

z dnia 17 listopada 2017 r. sygn. akt I C 1095/16

1. **oddala apelację;**

2. **zasądza od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 2.700 zł (dwa tysiące siedemset złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.**

SSA Regina Kurek SSA Paweł Rygiel SSA Józef Wąsik

Sygn. akt I A Ca 168/18

UZASADNIENIE

Powód P. Z. domagał się zasądzenia od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej w S. na jego rzecz kwoty 80 000,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 11 stycznia 2016 r. do dnia zapłaty tytułem zadośćuczynienia za krzywdę doznaną w wyniku wypadku samochodowego, a nadto zwrotu kosztów procesu według norm przepisanych. W pozwie powód początkowo oznaczył pozwanego jako (...) S.A. W uzasadnieniu pozwu wskazał, że w dniu 11 stycznia 2016 r. uległ wypadkowi drogowemu, w następstwie którego doznał obrażeń ciała w postaci między innymi złamania trzonu kości

udowej lewej z odłamek pośrednim i przemieszczeniem, złamania kości stopy prawej, ran tłuczonych obu kolan, stłuczenia głowy, stłuczenia klatki piersiowej.

Do wypadku tego doszło na skutek kolizji samochodu powoda marki (...) nr rej. (...) z kierowanym przez J. F. samochodem (...) nr rej. (...). Ten ostatni jadąc w kierunku przeciwnym do kierunku jazdy powoda, zjechał na jego pas ruchu, w wyniku czego doszło do zderzenia obu pojazdów. Śledztwo prowadzone w tej sprawie zostało umorzone wobec stwierdzenia, że sprawca czynu zmarł.

Sprawca wypadku ubezpieczony był z tytułu odpowiedzialności OC u pozwanego (nr polisy (...)). Pozwany po zgłoszeniu przez powoda szkody wypłacił mu z tego tytułu kwotę 6 000,00 zł. Powód w związku z wypadkiem wymaga długiej rehabilitacji, a przywrócenie pełnej jego sprawności nie będzie możliwe. Doznane obrażenia nadal są źródłem cierpień powoda.

Pozwany ubezpieczyciel wniósł o odrzucenie pozwu w całości podnosząc zarzut, iż podmiot wskazany w pozwie jako strona pozwana nie istnieje. Na wypadek nieuwzględnienia tego zarzutu domagał się oddalenia powództwa w całości i zasądzenia od powoda na jego rzecz kosztów procesu. W uzasadnieniu podniósł, że objęta żądaniem pozwu kwota 80 000 zł tytułem zadośćuczynienia nie spełnia wskazywanego w orzecznictwie oraz literaturze przedmiotu wymogu odpowiedniości w stosunku do dolegliwości doznanych przez powoda w wyniku wypadku, zakresu odczuwanego przez niego bólu i cierpienia.

W dalszej części uzasadnienia zajętego w sprawie stanowiska pozwany podniósł także zarzut przyczynienia się powoda w 50% do wypadku twierdząc, że powód w chwili wypadku nie miał zapiętych pasów bezpieczeństwa.

Pozwany zakwestionował też żądanie w zakresie odsetek twierdząc, że są one należne dopiero od chwili wyrokowania.

Prawomocnym postanowieniem z 05 stycznia 2017 r. Sąd oddalił zarzut pozwanego zmierzający do odrzucenia pozwu, zgodnie z którym podmiot wskazany w pozwie jako strona pozwana nie istnieje.

Zaskarżonym wyrokiem z 17 listopada 2017r Sąd Okręgowy w Nowym Sączu:

1/ zasądził od strony pozwanej (...) Spółki Akcyjnej w S. na rzecz powoda P. Z. kwotę 64.000,00 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 12 lipca 2017 roku do dnia zapłaty;

2/ oddalił powództwo w pozostałym zakresie;

3/ zasądził od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 4.265,42 zł tytułem zwrotu kosztów procesu;

3/ nakazał ściągnąć od strony pozwanej (...) Spółki Akcyjnej w S. na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Nowym Sączu kwotę 3.200,00 zł tytułem części opłaty od pozwu, od uiszczenia której powód został zwolniony;

4/ w pozostałym zakresie nieuiszczonymi kosztami sądowymi obciąża Skarb Państwa.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 11 stycznia 2016 r. około godziny 18:40 powód P. Z. poruszał się samochodem marki (...) nr rej. (...) na trasie N. - P.. Wraz z nim jako pasażerka jechała M. S.. Warunki atmosferyczne były niekorzystne. Padał deszcz, występowało zamglenie. Powód jechał zgodnie z przepisami. Miał zapięte pasy bezpieczeństwa.

Na wysokości miejscowości L., na skrzyżowaniu drogi (...) z ul. (...), na ul. (...) w pobliżu posesji nr (...), na jego pas ruchu najechał poruszający się z naprzeciwka w kierunku N. J. F. kierujący samochodem (...) nr rej. (...).

Powód próbował odbić, ale nie udało mu się wykonać tego manewru i doszło do zderzenia obu pojazdów. W wyniku wypadku J. F. zmarł na miejscu. Powód oraz M. S. zostali przewiezieni do Szpitala (...) w N..

Powód na skutek wypadku był hospitalizowany w dniach od 11 do 19 stycznia 2016 r. na Oddziale(...) Szpitala (...) w N., gdzie rozpoznano u niego wieloodłamowe złamanie kości udowej lewej, wieloodłamowe złamanie kości klinowatej przyśrodkowej stopy prawej, rany tłuczone obu kolan, stłuczenie głowy i stłuczenie klatki piersiowej, co doprowadziło do powstania uszczerbku na zdrowiu powoda w wysokości 19%.

Powód był operowany z powodu złamań kości udowej lewej i klinowatej przyśrodkowej prawej. Po wypisie ze szpitala kontynuował leczenie w poradni (...). Leczenie to trwa nadal. Rokowanie na przyszłość co do powoda jest niepewne. Powód wymaga dalszego systematycznego leczenia i rehabilitacji.

Wymaga także pomocy innych osób z uwagi na utrudnienie poruszania się oraz konieczność chodzenia o kulach. Stan taki trwa od urazu, przy czym w zakresie pomocy wynosił około 3 godzin dziennie przez około 6 tygodni od wypadku, później i do chwili obecnej wynosi około 1 godziny dziennie.

Powód wymaga używania kul oraz odciążenia kończyny dolnej lewej. Wszystkie opisane powyżej, występujące u powoda odchylenia od stanu prawidłowego w obrębie układu ruchu są następstwem wypadku z 11 stycznia 2016r.

Powód nadal odczuwa dolegliwości bólowe, zwłaszcza przy zmianie pogody. Zażywa m.in. (...). Ma zaleconą dietę bogatą w białko.

Do ślubu, zaplanowanego jeszcze przed wypadkiem na dzień 23 kwietnia 2016 r. powód zmuszony był iść o kulach.

Z uwagi na ból nogi powód ma problemy z życiem intymnym. Nie może nosić na rękach dziecka. Odczuwa lęk poruszając się samochodem jako pasażer. Obawia się też, że nie będzie mógł zrealizować swoich planów związanych z budową domu.

Przed wypadkiem powód prowadził aktywny tryb życia. Jeździł na rowerze, grał w piłkę, chodził na grzyby, jeździł na nartach, przy tym w sezonie nawet dwa razy w tygodniu. Powód pracował w gospodarstwie swoich rodziców oraz podejmował prace dorywcze. Planował wyjazd zagraniczny w celach zarobkowych. W planach miał także budowę domu.

J. F. ubezpieczony był u pozwanego z tytułu odpowiedzialności OC - Polisa nr (...).

Pozwany po zgłoszeniu przez powoda szkody przeprowadził postępowanie likwidacyjne i wypłacił powodowi kwotę 6 000,00 zł.

O przyznaniu kwoty 6 000,00 zł pozwany powiadomił powoda pismem z 17 czerwca 2016 r., w którym wskazał także, że dalsza decyzja w sprawie zostanie podjęta po zorganizowaniu komisji lekarskiej. W związku z powyższym pozwany ponownie zwrócił się do powoda z prośbą o przesłanie pełnej dokumentacji medycznej z dalszego leczenia powypadkowego, z każdej poradni, w której odbywało się leczenie pozostające w związku przyczynowo - skutkowym ze zdarzeniem z 11 stycznia 2016 r. wraz z opisami wszystkich wykonanych badań kontrolnych, zgodnie z zaleceniami lekarskimi.

W piśmie tym pozwany wyjaśnił, że po uzyskaniu powyższych dokumentów zostaną podjęte stosowne kroki celem skierowania powoda na badania lekarskie z udziałem lekarza specjalisty celem rzetelnej oceny następstw wypadku.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o załączone do akt dokumenty, których wiarygodność i autentyczność nie były przez strony kwestionowane i nie wzbudziły też zastrzeżeń Sądu, opinię biegłego sądowego lek. med. W. S., dokumenty znajdujące się w aktach śledztwa (...), a także zeznania powoda P. Z.

Na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach śledztwa sąd ustalił przebieg zdarzenia. Z opinii technicznej biegłego sądowego znajdującej się w aktach śledztwa (k. 87-104) wynika również (k. 13 opinii, k. 102 akt), że wewnątrz pojazdu, którym poruszał się powód jest zgniecione i pokryte drobinami szkła, koło sterowe kierownicy pocięte,

poduszki przednich foteli po aktywacji, ściana grodziowa oraz płyta podłogi pocięte, na pasach przednich foteli ślady działania sił przeciążeniowych, koło kierownicy pocięte.

Przeprowadzona w sprawie opinia lek. med. W. S. oraz dokumentacja leczenia szpitalnego powoda posłużyły do ustalenia jakich obrażeń doznał powód w wyniku wypadku. Opinia biegłego była rzeczowa, jasna, logiczna i kompletna. Żadna ze stron nie wniosła zarzutów do opinii biegłego.

Zeznania powoda Sąd w całości ocenił jako wiarygodne, ponieważ były one spójne, logiczne, szczerze i przekonujące. Powód zeznawał spontanicznie relacjonując tak okoliczności wypadku, jak i jego skutki. Podawane przez niego informacje jawią się jako zgodne z zasadami doświadczenia życiowego i korespondują z zebrany w sprawie materiałem dowodowym. W szczególności dotyczy to zeznań powoda odnoszących się do tego, że w chwili zdarzenia miał zapięte pasy bezpieczeństwa. Okoliczność ta wprost została bowiem potwierdzona w opinii technicznej znajdującej się w aktach śledztwa, z której jednoznacznie wynika, że na pasach przednich foteli widać ślady działania sił przeciążeniowych, co oznacza że w chwili zdarzenia musiały one być zapięte. Dotyczy to przy tym zarówno kierowcy, jak i pasażera.

Okoliczność ta była istotna z uwagi na podniesiony przez pozwanego zarzut przyczynienia się powoda do wypadku na skutek nie zapięcia pasów bezpieczeństwa.

Jak już wcześniej wskazano kluczową rolę w ustaleniach faktycznych w tym ostatnim zakresie miała zalegająca w aktach śledztwa opinia techniczna. Z opinii tej wynika wprost, że na pasach przednich foteli znajdują się ślady działania sił przeciążeniowych, co wyraźnie odzwierciedla także załączona do tejże opinii dokumentacja zdjęciowa. Zdaniem Sądu z opinią tą nie może skutecznie konkurować informacja z wypisu szpitalnego powoda (k. 13), z której wynika, że powód nie miał pasów. Informacja ta jest sprzeczna nie tylko ze wskazaną opinią ale i z twierdzeniami powoda, który stanowczo zeznał, że w chwili zdarzenia miał zapięte pasy. Twierdzenia te korespondują z zasadami logiki i doświadczenia życiowego. Mało prawdopodobnym wydaje się, aby powód bez zapiętych pasów mógł doznać jedynie opisanych powyżej obrażeń ciała, w sytuacji gdy sprawca wypadku zginął na miejscu. Wypis ze szpitala ma charakter rutynowy. Istotą jego było jedynie zaakcentowanie stanu zdrowia powoda na chwilę tego wypisu, a nie opis samych okoliczności zdarzenia.

Zdaniem Sądu zgromadzony w sprawie materiał dowodowy nie dostarczył żadnych podstaw do podważenia wiarygodności opinii biegłego sądowego sporządzonej na potrzeby śledztwa. Opinia ta jest bowiem jasna, rzeczowa, kategorierna i kompletna, a wszystkie wynikające z niej wnioski znajdują potwierdzenie w załączonej do niej bogatej dokumentacji fotograficznej.

Z uwagi na powyższą opinię i wynikające z niej wnioski Sąd oddalił wniosek dowodowy pozwanego o przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego specjalisty z zakresu rekonstrukcji wypadków drogowych. Okoliczność, na którą opinia ta miałaby zostać przeprowadzona wystarczająco została wyjaśniono w już uzyskanej opinii technicznej. Prowadzenie kolejnego dowodu na tę samą okoliczność byłoby zatem niecelowe. Choć strona ma prawo do składania wniosku o kolejną opinię w sprawie co do tych samych faktów, to taki wniosek musi być jednak odpowiednio uzasadniony. Ani w odpowiedzi na pozew, ani w późniejszym czasie pozwany w żaden sposób nie odniósł się do wniosków wynikających z opinii technicznej zalegającej w aktach śledztwa.

W ocenie Sądu Okręgowego pozwany wyraźnie umniejsza znaczenie obrażeń ciała, jakich powód doznał w następstwie wypadku oraz cierpień z tym związanych. Próg bólu jest niewymierny. Ocena ma tu zatem znaczenie czysto subiektywne. Niejednokrotnie urazy mniej poważne mogą wywoływać ból oraz cierpienie większe niż urazy jakie pozornie mogły się wydawać jako bardziej dotkliwe. Powód nadal zażywa środki przeciwbólowe, co oznacza, że jego cierpienia fizyczne były i są intensywne. Nadto z opinii biegłego wynika, że powód nie zakończył leczenia, wymaga dalszego leczenia i rehabilitacji.

Przy ocenie krzywdy należy brać pod uwagę całokształt przedmiotowo istotnych okoliczności. Równie ważna jak płaszczyzna fizyczna jest tu sfera psychiczna. Także i cierpienia psychiczne są jednak niewymierne, mają charakter

subiektywny, zależą od indywidualnych predyspozycji danej osoby. Przy takiej ocenie posiłkować się zatem trzeba zobiektywizowanymi kryteriami, pozwalającymi na weryfikację takich subiektywnych przeżyć.

I tak w niniejszej sprawie na względzie trzeba mieć, iż na skutek wypadku znacznie zmniejszyła się aktywność życiowa powoda. Przed wypadkiem był on osobą aktywną, uprawiał różne sporty. Pozbawienie go obecnie możliwości korzystania z takich form spędzania czasu z pewnością musi być dla powoda źródłem poczucia starty i bezsilności. Co więcej powód w związku z wypadkiem i obrażeniami jakich w jego wyniku doznał, stracił też nadzieję na realizację swych planów związanych wyjazdem za granicę w celach zarobkowych i budową domu.

Powód ma też obecnie trudności w wykonywaniu prostych czynności w życiu codziennym. Wymaga pomocy osób trzecich, nie może podnosić swojego dziecka, ma też problemy w pożyciu intymnym. Wszystkie te okoliczności są wynikiem obrażeń doznanych przez powoda w wyniku wypadku z 11 stycznia 2016 r.

Wskazane powyżej zmiany w życiu powoda i jego planach na przyszłość są tym bardziej odczuwalne, gdy wziąć pod uwagę, że jest on osobą młodą. Znajduje się w wieku, w którym zwykle następuje okres stabilizacji i możliwości realizacji planów życiowych.

Z drugiej jednak strony Sąd miał też na uwadze to, że stan powoda od czasu wypadku ulega stopniowej poprawie. Wyrazem tego jest choćby to, że występującą po jego stronie konieczność korzystania z pomocy osób trzecich czasowo jest coraz mniejsza. Powód powoli wraca do zdrowia i z czasem prawdopodobnie będzie mógł realizować swoje plany. Przekłada się to również na jego stan psychiczny.

Wszystko to w ocenie sądu prowadzi do przekonania, że adekwatną kwotą do krzywdy doznanej w wyniku wypadku przez powoda będzie kwota 70 000 zł, przy czym należało ją pomniejszyć o kwotę 6 000 zł wypłaconą już powodowi w toku postępowania likwidacyjnego. W tym stanie rzeczy Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 64 000,00 zł.

Powód domagał się zasądzenia zadośćuczynienia w kwocie 80 000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 11 stycznia 2016 r., a więc od dnia wypadku do dnia zapłaty. Tak sformułowane żądnie zasądzenia odsetek nie było uzasadnione. Ubezpieczyciel obowiązany jest spełnić świadczenie w terminie trzydziestu dni, licząc od daty otrzymania zawiadomienia o wypadku (art. 817 § 1 k.c.). Gdyby wyjaśnienie w powyższym terminie okoliczności koniecznych do ustalenia odpowiedzialności ubezpieczyciela albo wysokości świadczenia okazało się niemożliwe, świadczenie powinno być spełnione w ciągu 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe. Jednakże bezsporną część świadczenia ubezpieczyciel powinien spełnić w terminie przewidzianym w § 1 (art. 817 § 2 k.c.).

W świetle art. 455 k.c. roszczenie o zadośćuczynienie oraz o odszkodowanie jako roszczenie pieniężne - w przypadku braku oznaczenia terminu spełnienia świadczenia - staje się wymagalne z chwilą wezwania do zapłaty. Stąd też odsetki za opóźnienie w zapłacie zadośćuczynienia należnego uprawnionemu należą się już od tej chwili, czemu nie stoi na przeszkodzie to, że wysokość świadczenia jest ostatecznie kształtowana przez sąd. W niniejszej sprawie powód zgłosił pozwanemu szkodę na skutek czego pozwany przeprowadził postępowanie likwidacyjne. Następnie pismem z dnia 16 czerwca 2016 r. pozwany poinformował powoda, że swą odpowiedzialność z tytułu wypadku uznaje do kwoty 6 000 zł. Równocześnie poinformował powoda, że dalsza decyzja w sprawie zostanie podjęta po zorganizowaniu komisji lekarskiej, zobowiązując powoda do przesyłania pełnej dokumentacji medycznej z dalszego leczenia powypadkowego (k. 45). Powód takiej dokumentacji nie przesłał i ze swym roszczeniem wystąpił na drogę sądową. Dopiero w toku postępowania sądowego przeprowadzono w sprawie opinię sądowo - lekarską, w której biegły na podstawie pełnej dokumentacji medycznej ocenił jakie były faktyczne skutki wypadku dla zdrowia powoda. Opinia ta została doręczona pozwanemu w dniu 27 czerwca 2017 r., a więc w terminie dwóch tygodni od tego dnia pozwany powinien był albo dokonać ponownej oceny szkody zgłoszonej przez powoda i zająć co do niej stanowisko, albo stosownie do wezwania wnieść zarzuty do opinii biegłego.

Termin ten bezskutecznie upłynął 11 lipca 2017 r. i w związku z tym Sąd zasądził odsetki od kwoty 64 000,00 od dnia 12 lipca 2017 r.

Zdaniem Sądu powód niezasadnie domagał się odsetek za okres wcześniejszy, ponieważ nie wykazał aby odpowiedział na wezwanie pozwanego zamieszczone w piśmie z 17 czerwca 2016 r., a nawet nie żądał w toku postępowania przeprowadzenia dowodu z dokumentów znajdujących się w aktach szkody.

Pozwany niezasadnie natomiast wywodził, że odsetki należne winny być dopiero od daty wyrokowania. Podnieść w tym miejscu trzeba, że odsetki mogą pełnić funkcję kompensacyjną oraz waloryzacyjną. Ta ostatnia jednak obecnie co do zasady utraciła swe znaczenie. Uzasadniona ona była w latach 80-tych i 90-tych XX wieku, kiedy z uwagi na zjawisko inflacji, występowało ryzyko, że wielkość świadczenia, do którego spełnienia dłużnik został wezwany (art. 455 k.c. w zw. z art. 481 k.c.) nie będzie się pokrywała co do wielkości z wielkością świadczenia zasądzonego w wyroku, a które to ryzyko obecnie już nie występuje. Dominująca obecnie funkcja kompensacyjna odsetek pozwala na przeniesienie w czasie daty zasądzenia odsetek z daty wyrokowania na datę wezwania do zapłaty. Zasada ta nie może być co prawda stosowana w takim uproszczeniu. W pewnych sytuacjach odnieść się należy do niej krytycznie, nie wykluczając przyjęcia wyjątków uzasadnionych okolicznościami konkretnej sprawy. Jak wskazuje się w orzecznictwie należy brać tu pod uwagę to, czy kwota żądana tytułem odszkodowania była usprawiedliwiona co do wysokości już w chwili zgłoszenia żądania, czy też dopiero po zgłoszeniu żądania lub w trakcie procesu ujawniły się nowe okoliczności mające wpływ na rozmiar szkody. Określenie przez sąd orzekający w sprawie wysokości zadośćuczynienia według stanu rzeczy istniejącego w chwili wyrokowania uzasadnia bowiem przyznanie odsetek dopiero od tej daty (por. m.in. wyr. s. apel. 29.07.2014 r., sygn. I ACa 514/14; wyr. s. apel. 10.04.2014 r., sygn. I ACa 59/14; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17.06.2010 r., sygn. III CSK 308/09, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 30.09.2009 r., sygn. V CSK 250/09, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8.12.1997r., sygn. I CKN 361/97, z dnia 9.01.1998 r., sygn. III CKN 301/97, z dnia 20.03.1998 r., sygn. II CKN 650/97, z 4.09.1998r. , sygn. II CKN 875/97, z 9.09.199 r., sygn. II CKN 477/98).

W niniejszej sprawie wszelkie okoliczności, jakie zadecydowały o zasądzeniu tytułem zadośćuczynienia kwoty 64 000,00 zł znane były pozwanemu już od 27 czerwca 2017 r. Podnoszony przez pozwanego zarzut przyczynienia okazał się bezzasadny w oparciu o materiały zgromadzone w śledztwie. Opinia techniczna zalegająca w aktach śledztwa pochodzi z 08 lutego 2016 r.

O wysokości odsetek Sąd orzekł zgodnie z żądaniem pozwu (art. 321 § 1 k.p.c.).

Powód żądał w niniejszej sprawie zapłaty kwoty 80 000,00 zł. Jego roszczenie zostało uwzględnione zatem w 80 % i w takim stopniu pozwany przegrał sprawę. W związku z tym o kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 100 k.p.c. dokonując ich stosunkowego rozdzielenia, w wyniku którego na korzyść powoda powstała kwota 4.256,42 zł.

Także stosownie do wyniku sprawy oraz na podstawie art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2014 r., poz. 1025 ze zm.) pozwany został zobowiązany do zwrotu na rzecz Skarbu Państwa kwoty 3 200 zł, która stanowi 80 % opłaty od pozwu w części uwzględnionej, a od uiszczenia której powód był zwolniony.

W pozostałym zakresie nieuiszczonymi kosztami sądowymi obciążono Skarb Państwa.

Apelację od tego wyroku wniósł pozwany w części zasądzonej od strony pozwanej na rzecz powoda kwotę 20.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 12 lipca 2017 r. do dnia zapłaty tj. ponad niezaskarżoną niniejszą apelacją kwotę 44.000,00 zł tytułem zadośćuczynienia z ustawowymi odsetkami od dnia 12 lipca 2017 r. do dnia zapłaty tj. pkt I wyroku, a w konsekwencji pkt III i IV wyroku.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił naruszenie prawa materialnego: a to art. 445 § 1 k.c. w zw. z art. 444 § 1 k.c. poprzez: jego błędną wykładnię, polegającą na niewłaściwej interpretacji pojęcia „odpowiednia suma” i w konsekwencji przyjęciu, iż „odpowiednią sumą” zadośćuczynienia dla powoda za doznaną w związku z wypadkiem z dnia 11 stycznia

2016 r. krzywdę będzie łącznie kwota aż 70.000,00 zł, która obejmuje kwotę 6.000,00 zł wypłaconą przez pozwaną w toku postępowania szkodowego oraz kwotę 64.000,00 zł zasądzoną zaskarżonym wyrokiem.

Podnosząc powyższe zarzuty wniósł o zmianę wyroku Sądu I instancji w zaskarżonej części poprzez:

- w pkt I oddalenie powództwa w zakresie przewyższającym kwotę 44.000,00 zł, tj. co do zaskarżonej kwoty 20.000,00 zł, a także co do odsetek ustawowych od tej kwoty od dnia 12 lipca 2017 r.;

- w pkt III zasądzenie kosztów procesu w postępowaniu przed Sądem I instancji w stosunku do stopnia wygrania sprawy przez każdą ze stron, przy uwzględnieniu ostatecznego wyniku sprawy;

- w pkt IV nakazanie pobrania od stron na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Okręgowego w Nowym Sączu opłaty od pozwu w stosunku do stopnia wygrania sprawy przez każdą ze stron, przy uwzględnieniu ostatecznego wyniku sprawy oraz o zasądzenie kosztów postępowania względnie o uchylenie orzeczenia Sądu I instancji w zaskarżonej części i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Powód wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Apelacyjny zważył co następuje:

Apelacja jako nieuzasadniona podlegała oddaleniu.

Na wstępie wskazać należy, że ustalony przez Sąd Okręgowy stan faktyczny Sąd Apelacyjny przyjął za własny bowiem wyprowadzony on został z dowodów, których ocena odpowiada wszelkim wskazaniom z art. 233 § 1 k.p.c.. Sąd Okręgowy uwzględnił wszystkie przeprowadzone w toku postępowania dowody, wyciągnął z nich wnioski logicznie poprawne i odpowiadające aktualnym poglądom na sądowe stosowanie prawa. Ponieważ w apelacji nie podniesiono zarzutów dotyczących poczynionych ustaleń faktycznych oraz oceny dowodów wystarczające jest poprzestanie na powyższym stwierdzeniu.

Przy ustalaniu odpowiedniej kwoty tytułem zadośćuczynienia nie doszło do naruszenia art. 445 § 1 k.c. Postawienie skutecznego zarzutu naruszenia art. 445 § 1 k.c. ma miejsce zarówno wówczas, gdy nieprawidłowo określone zostały przesłanki decydujące o rozmiarze odpowiedniej sumy jak też, gdy dochodzi do dysonansu pomiędzy poprawnie sformułowanymi przesłankami w ujęciu ogólnym a zindywidualizowanymi przesłankami dotyczącymi konkretnego poszkodowanego.

Zgodnie z art. 445 § 1 k.c. w razie uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za krzywdę. W pierwszej kolejności podkreślenia wymaga kompensacyjny charakter zadośćuczynienia jako sposobu naprawienia szkody niemajątkowej, wyrażającej się krzywdą w postaci doznanych cierpień fizycznych i psychicznych.

W orzecnictwie Sądu Najwyższego przyjęto jako niepodważalną zasadę, że poszkodowany powinien otrzymać zawsze pełne zadośćuczynienie (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 czerwca 1968 r., I PR 157/68, OSNCP 1969, Nr 2, poz. 37; uchwała pełnego składu Izby Cywilnej z dnia 8 grudnia 1973 r., III CZP 37/73, OSNCP 1974, Nr 9, poz. 145; wyrok z dnia 30 stycznia 2004 r., I CK 131/03, OSNC 2005, Nr 2, poz. 4). Pojęcie „odpowiedniej sumy” ma niedookreślony charakter i w judykaturze wypracowane zostały kryteria, którymi należy się kierować, określając rozmiar przysługującego poszkodowanemu świadczenia. Należą do nich czynniki obiektywne, jak czas trwania oraz stopień intensywności cierpień fizycznych i psychicznych, nieodwracalność skutków urazu, wiek poszkodowanego, szanse na przyszłość. Za czynniki subiektywne uznane zostały: poczucie nieprzydatności społecznej, bezradność życiowa, niemożność czynnego uczestniczenia w sprawach rodziny, konieczność korzystania z pomocy innych osób w sprawach życia codziennego. Poziom stopy życiowej społeczeństwa może rzutować na wysokość zadośćuczynienia jedynie uzupełniająco, w aspekcie urzeczywistnienia zasady sprawiedliwości społecznej. Prezentowany we wcześniejszym orzecnictwie pogląd o utrzymywaniu zadośćuczynienia w rozsądnych granicach, odpowiadających aktualnym warunkom i przeciętnej stopie życiowej społeczeństwa stracił znaczenie, z uwagi

na znaczne rozwarstwienie społeczeństwa pod względem poziomu życia i zasobności majątkowej. Decydującym kryterium jest rozmiar krzywdy i ekonomicznie odczuwalna wartość, adekwatna do warunków gospodarki rynkowej (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 sierpnia 2012 r., I CSK 2/12, Lex nr 1228578, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2011 r., I PK 145/10, OSNP 2012, nr 5-6, poz. 66 oraz powołane w nim wyroki Sądu Najwyższego z dnia 29 października 1997 r. II CKN 416/97, niepubl.; z dnia 19 maja 1998 r. II CKN 764/97; z dnia 18 listopada 1998 r., II CKN 353/98, niepubl.; z dnia 29 października 1999 r., I CKN 173/98, niepubl.; z dnia 12 października 2000 r., IV CKN 5128/00, niepubl.; z dnia 11 stycznia 2001 r., IV CKN 214/00, niepubl.; z dnia 12 września 2002 r., IV CKN 1266/00, niepubl.; z dnia 11 października 2002 r., I CKN 1065/00, niepubl.; z dnia 10 lutego 2004 r., IV CK 355/02, niepubl.; z dnia 27 lutego 2004 r., V CK 282/03, niepubl.; z dnia 28 czerwca 2005 r., I CK 7/05, niepubl.; z dnia 10 marca 2006 r., IV CSK 80/05, OSNC 2006 nr 10 poz. 175 i z dnia 20 kwietnia 2006 r., IV CSK 99/05, niepubl.). Okoliczności wpływające na określenie wysokości zadośćuczynienia, jak i kryteria ich oceny, muszą być zawsze rozważane indywidualnie w związku z konkretną osobą poszkodowanego i sytuacją życiową, w której się znalazł (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 grudnia 2007r., I CSK 384/07, OSP 2009 Nr 2, poz. 20).

Wysokość zadośćuczynienia odpowiadająca doznanej krzywdzie powinna być odczuwalna dla poszkodowanego i przynosić mu równowagę emocjonalną, naruszoną przez doznane cierpienia psychiczne (wyrok z dnia 14 lutego 2008 r., II CSK 536/07, OSP 2010 Nr 5, poz. 47). Stopa życiowa poszkodowanego nie ma wpływu na wysokość zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę, nie może ona wyznaczać wysokości należnej mu rekompensaty (wyrok z dnia 17 września 2010 r., II CSK 94/10, OSNC 2011/4/44). Odnoszenie się do wysokości zadośćuczynień przyznawanych w podobnych przypadkach może mieć również jedynie charakter orientacyjny, ponieważ nie może naruszać zasady indywidualizacji okoliczności wyznaczających rozmiar krzywdy doznanej przez konkretnego poszkodowanego (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 2004 r., I CK 131/03; z dnia 26 listopada 2009 r., III CSK 62/09; z dnia 28 stycznia 2010 r., I CSK 244/09).

Warto też wskazać na kolejne dwa orzeczenia Sądu Najwyższego, a mianowicie w wyroku z dnia 8 czerwca 2011 r., I PK 275/10 (Lex nr 1164114) wyjaśniono, że zasadniczym kryterium ustalenia wysokości zadośćuczynienia jest rozmiar cierpienia i rozmiar niekorzystnych zmian w życiu poszkodowanego będących następstwem deliktu zawinionego przez sprawcę szkody. Za jedyną przesłankę ustalenia wysokości zadośćuczynienia przyjmuje się rozmiar krzywdy. Zadośćuczynienie ma na celu kompensatę nie tylko cierpień fizycznych ale również niekorzystnych następstw zdarzenia w sferze psychiki poszkodowanego. Ma ono na celu przyniesienie poszkodowanemu równowagi emocjonalnej naruszonej przez doznane cierpienia psychiczne. Natomiast w wyroku z dnia 6 lipca 2012 r., V CSK 332/11 (Lex nr 1228612) stwierdzono: zadośćuczynienie za krzywdę wyrządzoną czynem niedozwolonym jest świadczeniem przyznawanym jednorazowo. Ma ono charakter całościowy i powinno stanowić rekompensatę za całą krzywdę wyrządzoną poszkodowanemu czynem niedozwolonym, za wszystkie jego cierpienia fizyczne i psychiczne, zarówno te, których już doznał, jak i te, które zapewne w związku z doznaniem uszkodzeniem ciała lub rozstrojem zdrowia wystąpią u niego w przyszłości, jako możliwe do przewidzenia następstwa czynu niedozwolonego.

Kierując się tymi wskazaniem stwierdzić należy, że przyznane przez Sąd Okręgowy zadośćuczynienie nie jest rażąco zawyżone, co dawałoby podstawę do jego obniżenia przez Sąd II instancji.

Wskazać należy, że wobec niewymierności krzywdy, określenie w konkretnym wypadku wysokości zadośćuczynienia za doznaną krzywdę stanowi istotny atrybut sądu merytorycznie rozstrzygającego sprawę w pierwszej instancji, Sąd drugiej instancji może je zaś korygować wtedy, gdy przy uwzględnieniu wszystkich okoliczności sprawy mających na to wpływ jest ono niewspółmiernie nieodpowiednie, jako rażąco wygórowane lub rażąco niskie. Podobne wnioski wynikają z analizy orzeczeń Sądu Najwyższego, który przyjmuje, że zarzut zawyżenia bądź zaniżenia wysokości zadośćuczynienia pieniężnego może być uwzględniony w instancji odwoławczej tylko wówczas, gdyby nie zostały uwzględnione wszystkie okoliczności istotne dla ustalenia tej wysokości, chyba że wymiar zadośćuczynienia byłby rażąco niewłaściwy.

Na wysokość zadośćuczynienia wpływ miały wszystkie fakty ustalone przez Sąd Okręgowy dotyczące zakresu obrażeń doznanych przez powoda, przebieg leczenia i rehabilitacji, okres ograniczenia samodzielności w sprawach życia

codziennego, znaczne natężenie bólu, cierpienia i aktualny stan zdrowia, który nadal jest niestabilny a proces leczenia trwa. Wszystko to decyduje o poprawnym ustaleniu odpowiedniej kwoty tytułem zadośćuczynienia.

Mając powyższe na uwadze apelację oddalono w oparciu o art. 385 k.p.c.

O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu wyrażoną w art. 98 k.p.c. w związku z § 2 i 10 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U.2015 poz. 1800 zm. 27.10.2016 ze zm.

SSA Regina Kurek SSA Paweł Rygiel SSA Józef Wąsik